

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

PL 110; 00521 Helsinki

kirjaamo.etela@avi.fi

Viite: Lausunto UUDELY/11684/2020 (28.10.2020)

NCC Industry Oy:n hakemus oikeudeksi poiketa vesilain 2 luvun 11§:n mukaisesta norojen vaarantamiskiellosta

1 Yleistä

NCC Industry Oy:llä on vireillä maa-aines- ja ympäristölupahakemus Nurmijärven kunnassa omistamalleen kiinteistölle Rajakorpi 543-413-9-5. Alue sijaitsee noin 5 km etäisyydellä luoteen suuntaan Nurmijärven kunnan keskustasta. Kohteen asemapiirros on esitetty liitteenä 1. Lupahakemus koskee kallion louhintaa ja louheen murskausta sekä pilaantumattomien ylijäämämaiden vastaanottamista maise-mointi- ja meluvallin perustamistarkoituksessa enintään 49 000 tonnia vuodessa. Otettavan kalliokiviaineksen määrä on yhteensä 810 000 m³. Lupaa on haettu 10 vuodeksi. Alin ottotaso on + 70 m. Alueen ympäristö on lehtomaisen ja tuoreen kangasmetsän muodostamaa rehevää metsämaata. Alueen itäpuoli on harvaan asuttua metsä- ja maatalouskäytössä olevaa aluetta. Itäpuolella, noin 700 m etäisyydellä, sijaitsee Metsä-Tuomelan jäteasema. Länsipuolella on muutamia loma-asuntoja sekä vakituista asutusta noin 310-700 m etäisyydellä ottoalueen rajasta.

Lupaviranomainen on tehnyt kohteessa maastokäynnin syksyllä 2020, josta raportti on liitteenä 9.

Lupaviranomainen on pyytänyt hakijaa selvittämään vesilain mukaista poikkeaman tarvetta ELY-keskukselta. ELY-keskus on antanut asiasta lausunnon 28.10.2020. Lausunnon mukaan hankkeelle on haettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolta vesilain 2 luvun 11§:n 2 momentin mukainen oikeus poiketa norojen luonnontilan vaarantamiskiellosta. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto on liitteenä 7.

2 Pohjavesi- ja pintavesiolosuhteet

Kohde ei sijaitse pohjavesialueella. Pohjavesiolosuhteita on selvitetty Ekomaa Oy:n laatimassa raportissa 21.5.2019. Pohjavesiselvityksen raportti on liitteenä 2.

Pohjaveden mahdollinen määrä on alueella vähäinen, eikä alueella esiinny laajempaan käyttöön soveltuvia pohjavesivarjoja. Alueella on yksi selvä lounais-koillisuuntainen ruhjevyöhyke ja alueen itäpuolella on toinen selvä etelä-pohjoissuuntainen ruhjevyöhyke. Pohjois- ja eteläpuolella olevat purot ovat myös ruhjevyöhykkeillä. Pohjaveden purkautumista ruhjeista tapahtuu kyseisiin puroihin, eikä alueen vesi kulkeudu pohjavetenä juurikaan alueen ulkopuolelle.

Alueen etelä- ja pohjoispuolella virtaavat purouomat, joista etelänpuoleinen Lepolan puro täyttää Nurmijärven kirkonkylän osayleiskaava-alueen pienvedet -

selvityksen mukaan (Enviro Oy, 31.1.2017) uoman osalta vesilain 2 luvun 11§ mukaisen kohteen kriteerit. Lepolan puro nimellä tunnettu noro saa alkunsa Metsä-Tuomelan jäteaseman pohjoispuolelta soistuneelta alueelta kiinteistöllä Sirpale 543-402-68-1 ja se laskee pieneen tekolampeen kiinteistöllä Lepolampi 543-413-9-1. Noron alkupää sekä lampi ovat molemmat kaivettuja. Tekolampeen on ottoalueen rajalta noin 260 m matka. Suurin osa puronvarresta on hakattu puhtaaksi 1990-luvulla. Noron kaivettu osuus on nykyisin luonnontilaisen kaltainen.

Ottamisalueen pohjoispuoleinen Liimaniitun ojan kaksiahaarainen sivupuro on vesilain tarkoittama kausikuiva noro, jonka luonnontilainen heikentäminen on kielletty. Kohde on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi pienvedeksi. Uoma muuttuu luonnontilaiseksi vasta kiinteistöä halkovan maakaasulinjan länsipuolella eli kiinteistön Rajakorpi pohjoispuolella. Alueen pintavesiä on selvitetty raportissa, jonka Ekomaa Oy on laatinut 26.8.2020. Raportti on esitetty liitteenä 3. Virtaamamuutosten vaikutuksia on raportissa arvioitu sekä pohjoisen että eteläisen puron osalta, jotka laskevat Liimaniitunojaan. Raportin mukaan ottotoiminta ei vaikuta Liimaniitunojan kokonaisvirtaamaan. Ottamistoiminnan vaikutukset virtaamamuutoksiin on todettu olevan pieniä.

Hakijan maa-aines- ja ympäristölupahakemuksessa on esitetty Ramboll Oy:n vuonna 2010 laatima luontoselvitys, jossa on kuvattu hankealueen etelä- ja pohjoispuolella sijaitsevia puroja Liimaniitunoja II (pohjoinen) sekä Lepolan puro (etelä). Raportin mukaan hankekiinteistön sisällä kulkeva osuus pohjoisesta norosta oli kaivettu oja, jossa tutkimuskäynnin aikana (lokakuu 2010) ei ollut vettä. Perttulan osayleiskaavan luontoselvityksessä (25.10.2013) on arvioitu luontokohteiden nykytilaa sekä tarkastettu suojeluarvoja. Kun toiminta toteutetaan lupahakemuksen mukaisesti ja suunniteltuja vesiensuojelutoimenpiteitä noudattaen, ei toiminnalla hakijan käsityksen mukaan ole heikentäviä vaikutuksia Perttulan osayleiskaavan luontoselvityksessä inventoituihin tärkeisiin luontokohteisiin, kasvilajistolle eikä eläimille.

Lupaviranomainen on tehnyt kohteessa maastokäynnin syksyllä 2020 (liite 9.). Sen mukaan kiinteistöllä oleva osuus norosta on luonnontilainen eikä uoman perkaudesta näkynyt viitteitä. Hakija on myös itse tehnyt maastokäynnin heinäkuussa 2020. Silloin todettiin, että uoma oli kuivillaan kiinteistöllä olevalla osuudella. Uoman leveydeksi arvioitiin noin 2 metriä. Alueen maaperä oli kosteaa. Maakaasulinjan kohdalla uomassa oli vettä noin 10 cm.

2.1 Aikaisemmat lupapäätökset koskien Lepolan puroa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut lupapäätöksen 16.2.2018 (29/2018/1 ja 30/2018/1) Nurmijärven kunnalle maankaatopaikan laajentamiselle sekä maa-ainesten käsittelytoiminnoille kiinteistöllä Sirpale 543-402-68-1. Päätöksen mukaan alueelta johdettavat suoto- ja hulevedet saa suodatuksen jälkeen johtaa kiinteistöllä 543-402-69-2 sijaitsevaan Lepola puro nimellä tunnettuun noroon. Vaasan hallinto-oikeus on antanut päätöksen 29.3.2019 (19/0084/2) kyseisestä lupapäätöksestä koskevaan valitusasiaan, jossa hallinto-oikeus on päättänyt samaan tulokseen aluehallintoviraston kanssa. Hallinto-oikeus katsoo aluehallintoviraston tavoin, että suunniteltu muutos Lepolan noron latva-alueella ei vaikuta heikentävästi alueen norojen suojelutilanteeseen, koska alueella esiintyy Lepolan noron kaltaisia muitakin luonnontilaisia noroja. Lepolan noron osittaisen hävittämisen jälkeenkin alueelle jää useita vastaavia tai lähes vastaavia noroja. Näin ollen kyseessä olevan vesiluontotyypin suojelutavoitteet eivät kokonaisuutena tarkastellen hallinto-

oikeuden mukaan huomattavasti vaarannu ja edellytys poikkeuksen myöntämiselle oli olemassa eikä hankkeesta ennalta arvioiden aiheudu Lepolan noroon kohdistuvaa ympäristön pilaantumista.

2.2 Pohja- ja pintavesien suojelun toimenpiteet

Toiminnanharjoittaja on maa-aines- ja ympäristölupahakemuksessaan esittänyt toimenpiteitä pohjaveden ja pintavesien suojelemiseksi. Pinta- ja pohjavesien tarkkailusuunnitelma, joka sisältää tarkkailupisteet, tehtävät analyysit ja mittausajankohdat on esitetty lupahakemuksessa. Pohjavesi- ja pintavesien tarkkailupisteet on esitetty liitteessä 4.

Kiinteistöltä johdettavat hulevedet ohjataan laskeutusaltaan kautta pohjoiseen noroon. Laskeutusaltaan ohjeellinen sijainti on esitetty asemapiirroksessa ja altaan mitoituslaskelma liitteessä 5. Oikein mitoitettu laskeutusallas toimii tehokkaasti kiintoaineksen vähentämisessä. Louhinta-alueen pintavesien kulkua voidaan ohjata myös louhoksen maanpinnan kallistuksilla. Laskeutusaltaan toimintaa seurataan säännöllisesti ja tyhjennetään kiintoaineksesta tarvittaessa. Eteläinen Lepolan noro kulkee hakijan kiinteistön eteläpuolella, eikä sinne johdeta hankealueelta vesiä. Hakija on asentanut kaksi pohjavesiputkea pohjavesitarkkailua varten.

Tukitoiminta-alue rakennetaan VNa 800/2010 9§ määräyksen mukaisesti sekä Suomen ympäristökeskuksen oppaan 25/2010 ohjeita noudattaen. Tukitoiminta-alueen lopullinen paikka ja koko määritellään rakennusvaiheessa. Alustava sijainti on merkitty asemapiirroksessa. Tukitoiminta-alueen pinta tiivistetään ja muotoillaan siten, että hulevedet ohjautuvat hallitusti pois tukitoiminta-alueelta laskeutusaltaaseen.

Polttoainesäiliöt ovat kaksoisvaippasäiliöitä. Säiliöiden laitteisto pidetään vaatimustenmukaisessa kunnossa siten, että maaperään ei pääse valumaan öljyä tankkauksen yhteydessä. Vaaralliset kemikaalit (öljyt, liuottimet, voiteluaineiden pien-erät) säilytetään tukitoiminta-alueella tiiviillä alustalla olevassa lukittavassa kontissa. Öljytuotteita varastoidaan alueella vain käytössä olevan kaluston tarpeiden mukaan. Polttoaineiden toimitukset alueelle ajoittuvat murskausjaksoihin. Alueelle toimitettavat kemikaalit siirretään välittömästi kemikaalivarastoon, jossa ne säilytetään valuma-altaassa.

Alueella suoritetaan tarvittaessa vain pieniä huolto- ja korjaustöitä. Varsinaiset koneiden vuosihuollot ja tarvittavat korjaukset toteutetaan muualla kuin hankealueella. Ottoalueella säilytetään riittävä määrä öljynimeytysmateriaalia ja myös koneet on varustettu öljynimeytysmateriaalilla mahdollisten vahinkojen varalta.

3 Ylijäämämaiden vastaanotto

Vastaanotettavat ylijäämämaat alittavat Valtioneuvoston asetuksen 214/2007 liitteen mukaiset alempien ohjeiden pitoisuudet. Ylijäämämaiden vastaanotto on aina valvottua. Maa-aineksia voidaan tuoda alueelle ainoastaan louhoksen toiminta-aikoina, koska muulloin alueelle pääsy on estetty lukittavalla puomilla. Puhaiden maiden vastaanotto-ohjeet annetaan asiakkaalle jo ennen toimitusten käynnistämistä. Maa-ainekset tarkastetaan aistinvaraisesti vastaanoton yhteydessä ja samalla tarkistetaan kuljettajan mukanaan tuoma vastaanottotodistus. Vastaanottotodistus sisältää tiedot maa-aineksen alkuperästä, määrästä, laadusta, tuottajasta sekä auton rekisterinumerosta. Toiminnanharjoittajan omavalvontana

tehdään öljyhiilivetyjen ja raskasmetallien määritykset PetroFlag-kenttäanalysointilaitteella sekä XRF-röntgenfluoresenssilaitteella kaikilta alkavilta työmailta saapuvista ensimmäisistä kuormista sekä tämän jälkeen säännöllisin väliajoin pistokokeina. Tarvittaessa maa-aineksista tehdään myös pH-mittaukset.

4 Liikenneyhteydet

Nykyinen tieoikeus kiinteistölle Rajakorpi koskee kulkuoikeutta kiinteistön Sirkkula 543-413-9-6 kautta. Tietä ei ole kuitenkaan rakennettu. Tieyhteys kulkisi siten alueelle pohjoisesta Uotilantietä pitkin. Asutuksen läheisyyden ja logististen tekijöiden vuoksi liikenneyhteyttä on esitetty lupahakemuksessa kulkemaan Perttulantien (1321) kautta livarin metsätielle ja edelleen yksityistietä pitkin kiinteistölle Rajakorpi (Liite 8).

Kiinteistöä Rajakorpi 543-413-9-5 koskeva tietoimitus on pidetty 2.4.2019, mutta hakemus kiinteistön tieoikeuden siirtämiseksi on hylätty, koska hakijalla ei ole voimassa olevaa ympäristölupaa omistamalleen kiinteistölle. Tietoimitus on koskenut hakemusta tieoikeuden muuttamisesta koskemaan uutta tieyhteyttä, joka kulkee kiinteistöjen 543-402-49-32, 543-402-49-35, 543-402-157-5, 543-402-69-2, 543-402-68-1, 543-402-49-18 ja 543-413-6-7 kautta. Suunniteltu tielinjaus käsitellään kuitenkin uudelleen vasta yksityistietoimituksessa siinä vaiheessa, kun yhteislupapäätös on saanut lainvoiman. Hakija ei ole vielä käynnistänyt uutta tietoimitusta kyseisestä tielinjauksesta.

Promethor Oy on laatinut 15.9.2020 hanketta koskevan ympäristömeluselvityksen, jossa on mallinnettu louhinnan ja murskaustoiminnan lisäksi myös liikenteestä aiheutuvaa melua toiminta-alueelta yksityistietä pitkin livarin metsätielle ja aina Perttulantien risteykseen asti. Raportin mukaan asuinrakennuksille aiheutuva päiväjän keskiäänitaso on alle 40 dB(A). Liikennereitin ja asuinrakennusten välisen etäisyyden, joka on lyhimmillään yli 150 m, seurauksena ohiajojen aikana myös enimmäisäänitaso tulee olemaan alhainen. Ympäristömeluselvitys on esitetty liitteessä 10.

Promethor Oy on laatinut myös tärinäselvityksen 15.9.2020, jossa on huomioitu myös toimintaan liittyvän liikenteen aiheuttamat tärinävaikutukset. Selvitys on esitetty liitteenä 11. Suunnitelulla liikennöintireitin varrella ei ole tärinälle herkkiä kohteita, joten liikenteellä ei ole vaikutusta ympäristöön aiheutuviin tärinätasoihin.

Liikennöintireitin valintaa perustellaan paitsi vähäisempien ympäristövaikutusten perusteella myös kiinteistöä halkovan maakaasulinjan turvallisuusnäkökohtien ja riskien minimoinnin vuoksi. Liikennöinnin ohjaaminen maakaasulinjan ylityksenä voisi aiheuttaa maakaasulinjalle mahdollista tärinähaittaa. Yhteislupahakemuksista koskeva Gasgridin lausunto on esitetty liitteessä 12.

5 Yhteenveto

Kiinteistön Sirkkula kautta kulkevan tieyhteyden rakentaminen edellyttäisi Liimanii-tunojan ylitystä, joten sitä ei pidetä soveltuvana vaihtoehtona. Tieoikeus on myös perustettu ennen kuin alueelle on rakennettu maakaasulinja, jolloin tielinjauksessa ei ole huomioitu maakaasulinjan ylitystä raskaalla kalustolla eikä sen aiheuttamaa riskiä maakaasulinjan turvallisuudelle. Tämän lisäksi tielinjaus tulisi kulkemaan läheltä vapaa-ajan asuntoja, joista toinen sijaitsee kiinteistöllä Sirkkula ja toinen sen

naapurikiinteistöllä 543-413-1-55. Iivarin metsätien ja kiinteistölle johtavan yksityistien varrella sitä vastoin ei ole asutusta.

Maa-aines- ja ympäristölupahakemuksessa esitetty tielinjaus kulkee Iivarin metsätietä pitkin ja erkaantuu yksityistieksi, joka johtaa kiinteistölle Rajakorpi. Iivarin metsätietä käyttävät jo nykyisellään Metsä-Tuomelan jäteasemalle kulkevat ajoneuvot. Hakija tulee kunnostamaan yksityistien raskaalle liikenteelle soveltuvaksi. Tekninen suunnittelu noron ylityspaikalle tullaan tekemään erillisen suunnitelman mukaisesti noron suojeluarvot huomioiden. Lepolan noron osalta on jo myönnetty Nurmijärven kunnalle vesilain 2 luvun 11§:n mukainen poikkeuslupa. Hakija katsoo, että hakemuksen mukaisilla toimenpiteillä ja tässä esitetyillä perusteluilla liikenteen ohjaaminen suunnitelulle reitille, Lepolan noro ylittäen, voidaan ympäristöhaittojen olettaa olevan muita vaihtoehtoja vähäisemmät. Noroon ei aiheudu liikenteestä päästöjä.

Hakija katsoo, että pohjoisen noron suojelu voidaan toteuttaa tässä hakemuksessa esitetyillä pohja- ja pintavesiin kohdistuvilla suojelutoimenpiteillä, jotka hakija on esittänyt myös lupaviranomaiselle toimittamassaan ympäristö- ja maa-aineslupahakemuksessa.

LIITTEET:

1. Asemapiirros
2. Pohjavesiselvitys
3. Pintavesiselvitys
4. Vesitarkkailut
5. Laskeutusaltaan mitoituslaskema
6. Naapurikiinteistöt
7. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto 28.10.2020
8. Liikenneyhteydät
9. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maastokäynnin raportti
10. Ympäristömeluselvitys
11. Tärinävaikutusten arviointi ja seurantasuunnitelma
12. Gasgridin lausunto yhteislupahakemuksesta

Vantaalla 18.12.2020

NCC Industry Oy:n puolesta

Raija Inkiläinen

Projektipäällikkö